

Η ΑΝΕΓΕΡΣΗ:

Τα ανάκτορα αρχίζουν να χτίζονται το **1836**. Ως τοποθεσία ανέγερσης των Ανακτόρων του Όθωνα επιλέχθηκε ο λόφος της Μπουμπουνίστρας. Η πρόταση προήλθε από τον διευθυντή της Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Μονάχου και επίσημο αρχιτέκτονα της βαυαρικής αυλής **Φρίντριχ φον Γκαίρτνερ**. Συνολικά σώζονται 247 σχέδια του που φυλάσσονται στο Αρχιτεκτονικό Μουσείο του Πολυτεχνείου του Μονάχου.

Η κατασκευή των ανακτόρων κόστισε 100.000 λίρες, που έδωσε ο Λουδοβίκος από το προσωπικό του ταμείο σαν άτοκο δάνειο. Ο Όθωνας επέστρεψε τις 2.000 λίρες και τις υπόλοιπες 98.000 τις έδωσε το ελληνικό κράτος το 1878. Το πρόβλημα της έλλειψης χρημάτων ήταν η βασική αιτία που οδήγησε στο να τροποποιηθούν τα αρχικά σχέδια, τα οποία ήταν πιο μεγαλοπρεπή, και να γίνουν πολλές απλουστεύσεις. Από τα έγγραφα των αρχείων του Υπουργείου Εξωτερικών διαπιστώνεται ότι η ξυλεία ήλθε από την Κωνσταντινούπολη ειδικά για την κατασκευή του παλατιού και με την ευκαιρία αυτή ξαναλειτούργησαν και τα αρχαία λατομεία στην Πεντέλη.

Με σεβασμό στην κληρονομιά της αρχαίας Αθήνας και εδραιώνοντας τις αρχές της αναγέννησης του αστικού κλασικισμού, ο Γκαίρτνερ σχεδίασε ένα λιτό, λειτουργικό και συμπαγές κτήριο με καταπληκτική θέα προς όλη την Αθήνα λόγω της υψομετρικής διαφοράς. Ο ρυθμός που επικρατεί στις όψεις είναι δωρικός (προπύλαια και κολόνες).

Τ' ανάκτορα καλύπτουν επιφάνεια 17.000 τ.μ. Στο **υπόγειο** στεγάζονταν οι **αποθήκες**. Στο **ισόγειο** συνυπήρχαν η **Γραμματεία και το Ανακτορικό Ταμείο** με τους βοηθητικούς τους χώρους, **το καθολικό παρεκκλήσιο** του βασιλιά, **το θησαυροφυλάκιο και τα μαγειρεία**. Στον **πρώτο όροφο** βρίσκονταν η **Αίθουσα του Θρόνου, η Αίθουσα Τροπαίων, η Αίθουσα των Υπασιπιστών**, σε γραμμική αλληλοδιαδοχή **η Αίθουσα Χορού, η Αίθουσα Παιγνίων και η Τραπεζαρία και τα βασιλικά διαμερίσματα**, τα οποία επικοινωνούσαν μεταξύ τους και ήταν οι πολυτελέστεροι χώροι του κτηρίου. Το **δεύτερο** όροφο καταλάμβαναν τα **ιδιαίτερα διαμερίσματα των διαδόχων**, του **αυλάρχη και του προσωπικού** των Ανακτόρων.

Ολοκληρώνονται το 1843. Ο Όθωνας και η Αμαλία μετακομίζουν από το αρχοντικό Βούρου στο παλάτι τον Ιανουάριο 1843. Ακριβώς δίπλα στο κτήριο των Ανακτόρων διαμορφώθηκε, με την προσωπική φροντίδα της Αμαλίας, ο Βασιλικός Κήπος, ο οποίος κάλυπτε την έκταση που έχει μέχρι και σήμερα. Η φύτευση του κήπου ανατέθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1840 στο Γάλλο κηποτέχνη Φρανσουά Λουί Μπαρώ

1862- ΕΞΩΣΗ ΤΟΥ ΘΩΩΝΑ

Τ' ανάκτορα θα ανακαινιστούν μετά την έξωση του Όθωνα και της Αμαλίας (1862) και την εγκατάσταση του **Γεωργίου Α΄ και της Ολγας χωρίς να υπάρξουν ουσιαστικές τροποποιήσεις (1867)**. **Τότε οικοδομείται στον 2ο όροφο και το παρεκκλήσι του Αγίου Γεωργίου.**

Η ΠΡΩΤΗ ΦΩΤΙΑ (1884)

Το καλοκαίρι του **1884** (24 Ιουλίου) τα ανάκτορα απειλήθηκαν από φωτιά, που ξέσπασε στον 2ο όροφο (προς την πλευρά της σημερινής Β. Σοφίας). Η αιτία αποδόθηκε στην καπνοδόχο των μαγειρειών ή σε συνεργείο που επισκεύαζε τη στέγη. Η βασιλική οικογένεια απουσίαζε τότε και βρισκόταν στην Κοπεγχάγη. Η φωτιά δεν πήρε μεγάλη έκταση (κάηκε η στέγη) και οι καταστροφές ήταν σχετικά μικρές.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΩΤΙΑ (1909)

Το 1909, πιθανολογείται ότι ξεκίνησε από καντήλι ή κερί αναμμένο στο παρεκκλήσι του Αγ. Γεωργίου στο δεύτερο όροφο. Τότε η οικογένεια του Γεωργίου Α΄ μετακομίζει στα θερινά ανάκτορα του Τατοΐου. **Επιστρέφει το 1912.**

1913-ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΗ

Όταν ο Κωνσταντίνος διαδέχεται τον Γεώργιο Α΄ (δολοφονήθηκε το 1913) επιλέγει ως ανάκτορο την κατοικία του στο Μέγαρο της Ηρώδους Αττικού (σημερινό Προεδρικό Μέγαρο). Στα Παλαιά (πλέον) Ανάκτορα παραμένει μετά το 1913 η βασιλομήτωρ Όλγα. Την περίοδο εξορίας της βασιλικής οικογένειας (1917-1920) τα ανάκτορα μετατρέπονται σε νοσοκομείο (τα βασιλικά διαμερίσματα παραμένουν ανέπαφα και θα κατοικηθούν πάλι από την Όλγα το 1920-22).

1922 – Η ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ

Μετά τη **Μικρασιατική Καταστροφή** το κτίριο εγκαταλείφθηκε οριστικά από τη βασιλική οικογένεια και στους χώρους του λειτουργούν υπηρεσίες **περιθαλψής των προσφύγων**. Αργότερα στεγάζονται διάφορες υπηρεσίες και αποθηκεύεται η βασιλική περιουσία. Μέχρι το 1925, οι παρεμβάσεις στο εσωτερικό του κτηρίου ήταν πρόχειρες διαρρυθμίσεις, με στόχο τη διαίρεση μεγάλων χώρων σε μικρότερους. Η μόνη νέα κατασκευή ήταν η ανέγερση το 1925 ενός μικρού κτίσματος στον περίβολο των Παλαιών Ανακτόρων, το οποίο είναι γνωστό μέχρι σήμερα ως "**Παλατάκι**".

1928 **ανεγείρεται το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη** από τον αρχιτέκτονα Μανώλη Λαζαρίδη. Στον τοίχο πελεκημένοι πωρόλιθοι όπου έχουν χαραγμένα, τα ονόματα τόπων που έδωσε μεγάλες μάχες ο ελληνικός στρατός στην νεότερη ιστορία. Αριστερά οι μάχες του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου. Στο κέντρο του μνημείου, οι μάχες του Β΄ Βαλκανικού Πολέμου και της Μικρασιατικής Εκστρατείας. Δεξιά της σύνθεσης οι συγκρούσεις του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και επιχειρήσεις του Ελληνικού Στρατού στη Ρωσία. Μετά την απελευθέρωση το 1944 προστέθηκαν τα πεδία των μαχών του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και αργότερα οι επιχειρήσεις στην Κορέα. Το **1994 προστέθηκε και το όνομα «Κύπρος»**.

1929 ο Βενιζέλος **αποφασίζει τη στέγαση της Βουλής** και της Γερουσίας. Τότε γίνεται η ανακατασκευή του κτιρίου σε σχέδια του αρχιτέκτονα **Ανδρέα Κριεζή**, κατεδαφίζεται η κεντρική πτέρυγα και κατασκευάζεται νέα για τη στέγαση των Αιθουσών **συνεδριάσεων της Βουλής** και της **Γερουσίας**. Στο **ισόγειο** διαμορφώθηκαν χώροι **γραφείων του Πρωθυπουργού και του Προέδρου της Βουλής** και στον **πρώτο** όροφο των **υπηρεσιών της Βουλής και της Γερουσίας**. Στο **δεύτερο** όροφο διαρρυθμίστηκαν χώροι στέγασης της **Βιβλιοθήκης της Βουλής και του Συμβουλίου της Επικρατείας** το 1934, το οποίο παρέμεινε στο κτήριο έως το 1992.

Εξωτερικά, η σημαντική αλλαγή που συντελέστηκε, χωρίς, όμως, να αλλοιώνει τη μορφή και την αισθητική του, ήταν η **νέα είσοδος στη βορινή πλευρά**, όπου κατασκευάστηκε ένα **πρότυπο με έξι δωρικούς κίονες** με στοιχεία δανεισμένα από τα δύο άλλα πρότυπα που κοσμούν την δυτική και την ανατολική όψη.

1η Ιουλίου 1935 η Ε' Εθνοσυνέλευση άρχισε πανηγυρικά τις εργασίες της στη **νέα αίθουσα της Ολομέλειας**, ενώ τον Απρίλιο του 1935 είχε καταργηθεί η Γερουσία, ως νομοθετικό σώμα και σήμερα η αίθουσά της χρησιμοποιείται για συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών ή κοινοβουλευτικών ομάδων.

Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Από το 1975 γίνονται οι απαραίτητες εργασίες για τον εκσυγχρονισμό και την τεχνολογική αναβάθμιση του κτηρίου.

Το κτίριο διαθέτει **δύο κύριες εισόδους**, τη δυτική που βρίσκεται **μπροστά στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη** και είναι η επίσημη είσοδος του Κοινοβουλίου, και την ανατολική που βρίσκεται **στην πλευρά του Εθνικού Κήπου**.

Το σημαντικότερο έργο υποδομής ήταν η **κατασκευή πενταώροφου υπόγειου χώρου στάθμευσης** στην περίμετρο του κτηρίου, που συνέβαλε στην αποσυμφόρηση των γύρω χώρων από τα σταθμευμένα αυτοκίνητα και την ανάδειξη του κτηρίου. Με την αποπεράτωση του υπόγειου σταθμού πραγματοποιήθηκε η μαρμαρόστρωση και η φύτευση του περιβάλου.

Από τις σημαντικότερες αισθητικές παρεμβάσεις στο **εξωτερικό** του κτηρίου υπήρξε η τοποθέτηση του ανδριάντα του **Χαριλάου Τρικούπη και του Ελευθερίου Βενιζέλου**, έργα του γλύπτη Γιάννη Παππά, στο δυτικό περίβολο του κτηρίου, ορατά από μεγάλη απόσταση. Το 2003 τοποθετήθηκε το **άγαλμα της Μάνας του Χρήστου Καπράλου στον ανατολικό περίβολο**.

Ισόγειο

Βρίσκεται η κύρια αίθουσα συνεδριάσεων, δηλ. η **αίθουσα Ολομέλειας**, που αποτελείται από ένα αμφιθέατρο στολισμένο με πορφυρά και λευκά μάρμαρα με χρυσά διακοσμητικά. Τα καθίσματα των ελλήνων βουλευτών είναι διατεταγμένα σε 5 ημικυκλικούς τομείς. Ένα μπαλκόνι εξώστης με κιονοστοιχίες βρίσκεται στο πάνω μέρος της κύριας αίθουσας και χρησιμοποιείται ως χώρος επισκεπτών. **Στο σημείο αυτό βρισκόταν και η θέση του βασιλιά** κατά την περίοδο της μοναρχίας. Η **γυάλινη στέγη** παρέχει φως στο κτίριο καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.

Ο προθάλαμος της αίθουσας συνεδριάσεων ονομάζεται **περιστύλιο** και κοσμεύεται από **μία ζωφόρο, έργο του γλύπτη Καπράλου, στην οποία παρουσιάζονται οι μάχες της Πίνδου το 1940-41 και τα πάθη και η αντίσταση του λαού στην Κατοχή**.

Επίσης στο ισόγειο βρίσκονται τα **γραφεία του Προέδρου της Βουλής και του Πρωθυπουργού**, καθώς και το **εντευκτήριο των βουλευτών**, που κοσμεύεται από πορτρέτα όλων των **αποθανόντων Προέδρων της Βουλής**.

Μία **μεγαλοπρεπής μαρμαρίνη σκάλα**, που σώζεται **από την εποχή του Όθωνα**, οδηγεί στον α' όροφο.

Α' όροφος

Στον πρώτο όροφο βρίσκεται η αίθουσα του **Ελ. Βενιζέλου**, η οποία βρίσκεται στη θέση των αιθουσών των Τροπαίων και Υπασπιστών, όπου σώζεται **από τα χρόνια του Όθωνα η ιστορική ζωφόρος** ((ύψους 1.22 μ. και μήκους 78 μ.), στην οποία αποτυπώνονται **γεγονότα από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης μέχρι τον ερχομό του Όθωνα** (πρώτος χώρος) **και προσωπογραφίες αγωνιστών** (δεύτερος χώρος).

Επίσης υπάρχει και η αίθουσα της **Γερουσίας**, (**που βρίσκεται στη θέση της αίθουσας χορού επί Όθωνα**) παρόμοια με την αίθουσα της Ολομέλειας αλλά μικρότερη, η οποία μετά την κατάργηση του θεσμού της Γερουσίας, χρησιμοποιείται από τις επιτροπές της βουλής και τις κοινοβουλευτικές ομάδες των κομμάτων του Κοινοβουλίου.

Β' όροφος

Βρίσκεται η **βιβλιοθήκη** η οποία είναι ανοικτή και για το κοινό και είναι η δεύτερη μετά την Εθνική Βιβλιοθήκη.